

Welkom in Venetië

AANKOMST IN VENETIË	3
WAT U NIET MAG MISSEN	4
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	6
VENETIË IN 3 DAGEN	8

Venetië herkent u van ver aan de Campanile en het Palazzo Ducale op het Piazza San Marco. © StevanZZ/Shutterstock.com

AANKOMST IN VENETIË

Met het vliegtuig

LUCHTHAVEN MARCO POLO

www.veniceairport.it – In Tessera, ca. 10 km ten noorden van de stad. Koop een kaartje voor de bus of de boot in de aankomsthal bij het loket van **ACTV** (☎ 041 24 24, dag. 7.30-20.00 u).

ACTV bus 5-Aerobus – www.veneziaunica.it. Rijdt in 20 minuten naar Piazzale Roma. Luchthaven-Venetië: 4.08-1.10 u; Venetië-luchthaven: 4.35-0.40 u – € 8, retourtje € 15.

ATVO Venice Airport – www.atvo.it. Rijdt in 20 minuten naar Piazzale Roma. Luchthaven-Venetië: 5.20-0.20u; Venetië-luchthaven: 4.20-23.10 u – € 8, retourtje € 15.

Taxi – ☎ 041 59 64. Een taxirit naar het Piazzale Roma kost ongeveer € 40.

Boten Alilaguna – www.alilaguna.com. Boottocht van de luchthaven naar de stad: € 15, retourtje € 27 (online). **Lijn 'rossa'** (rode lijn) vaart naar Murano, Lido en San Marco (75 min.), **lijn 'blu'**

(blauwe lijn) vaart naar de Terminal Crociere in 1 u en 50 min. (belangrijkste haltes: Murano, Fondamente Nove, Lido, San Zaccaria, San Marco, Zattere en Molino Stucky); **lijn 'arancio'** (oranje lijn) vaart naar Santa Maria del Giglio in 70 min. (belangrijkste haltes: Fondamente Nove, San Stae, Rialto, Ca' Rezzonico, San Marco).

Taxiboot – ☎ 041 52 22 303 – www.motoscafivenezia.it. Een stuk duurder. Reserveer minstens € 100 als u een kaartje online koopt (aanbevolen). De volgende diensten bieden de mogelijkheid een taxiboot te delen met andere passagiers:

Share Venice: ☎ 041 24 06 712 (ma.-vr. 9.00-18.00 u), ☎ 041 522 23 03 (ma.-vr. 18.00-9.00 u, za., zon- en feestd.).

Venice Shuttle: www.venicelink.com
Prijs: € 19-25.

LUCHTHAVEN CANOVA IN TREVISO

www.trevisoairport.it – 20 km ten oosten van Venetië. Pendelbus ATVO Treviso Airport Bus Express brengt u in 1 u en 10 min. naar het Piazzale Roma – www.atvo.it – € 12, retourtje € 22.

Met de trein

Eindstation Santa Lucia – Aan het Canal Grande, waar ook de halte Ferrovia van de *vaporetto* ligt. Koop een kaartje voor de *vaporetti* aan het loket in of voor het station. Vergeet uw kaartje niet af te stempelen voor u aan boord gaat.

VAPORETTO

Enkeltje: € 7,50 (75 min. geldig);
kaartje voor 24 u: € 20, **48 u:**
€ 30, **72 u:** € 40 (6-29 jaar: € 28
+ **Rolling Venice Card**) of **7 dagen:**
€ 60.

*Het openbaar vervoer is gratis
voor kinderen tot 6 jaar.*

 'Openbaar vervoer', blz. 18.

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

Canal Grande★★★
Vouwkaart C-D4-6 - blz. 32

Basilica di San Marco★★★
Vouwkaart E5 - blz. 44

Palazzo Ducale★★★
Vouwkaart E5-6 - blz. 48

Gallerie dell'Accademia★★★
Vouwkaart E6 - blz. 68

5

Santa Maria Gloriosa dei Frari★★★
Vouwkaart C5 - 📍 blz. 65

6

Scuola Dalmata di San Giorgio degli Schiavoni★★★
Vouwkaart F5 - 📍 blz. 80

7

Collezione Peggy Guggenheim★★★
Vouwkaart D6 - 📍 blz. 70

8

Il Ghetto en de synagogen★★★
Vouwkaart C3 - 📍 blz. 93

9

Eiland Burano★★★
Buiten de vouwkaart - 📍 blz. 106

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ **Kuier rond op de markten van Rialto.** Al duizend jaar vormt deze plek het hart van de stad. In de vroege ochtend kunt u hier de geuren opsnuiven van uitstekende streekproducten en luisteren naar het muzikale Venetiaanse dialect.

📍 blz. 35 en 58.

♥ **Geniet van een maaltijd in een 'bacaro'.** Bestel in deze Venetiaanse tapasbars een *cicheto* staande aan de bar en geniet van een *ombra* wijn in het gezelschap van plaatselijke inwoners en toeristen. 📍 blz. 119.

♥ **Verken de geheime gangen van het Dogepaleis.** Een wirwar van verborgen gangen en trappen onthult de geheime routes (*itinerari segreti*) van de dogen en hun statige paleis. Treed in het voetspoor van Giacomo Casanova, die op mysterieuze wijze wist te ontsnappen uit de verschrikkelijke gevangenis van het paleis. 📍 blz. 50.

♥ **Breng een heerlijke avond door bij 'Musica a Palazzo'.** Het Palazzo Barbarigo-Minotto aan het Canal Grande is een van de mooiste van de stad. Elke avond wordt een beroemde Italiaanse opera in kleine bezetting opgevoerd. Elke act van de opera wordt opgevoerd in een andere zaal van het palazzo, in een prachtig decor van fresco's, stucwerk en oude meubelen. Waan u een avond lang Violetta of Alfredo. 📍 blz. 134.

♥ **Geniet van het prachtige uitzicht vanaf de Campanile van de San Giorgio Maggiore en woon een concert bij in de Squero.** Vanaf de klokkentoren aan het Piazzetta de San Marco ziet u goed dat de stad de vorm van een vis heeft. In het nieuwe **auditorium**, dat is ondergebracht in een voormalige *squero*, worden regelmatig klassieke concerten opgevoerd met als decor een grote panoramafoto van de lagune vlak bij de zee. Een absolute aanrader. 📍 blz. 100 en 101.

♥ **Maak een idyllische wandeling op de eilandjes Mazzorbo en Torcello.** Ontsnap even aan de drukte van Venetië en stap aan boord van de *vaporetto* van lijn 12, die vertrekt aan de Fondamente Nove. Amper 40 minuten later bevindt u zich op het vredige, idyllische eilandje Mazzorbo, dat met Burano is verbonden met een houten brug. Wandel tussen de wijngaarden van het kleine wijndomein Venissa en geniet van de platelandssfeer die u hier wellicht niet verwachtte. Of vaar met lijn 9 naar Torcello, een eilandje met slechts negen inwoners en een romaanse basiliek te midden van de ongerepte natuur. 📍 blz. 106.

♥ **Maak een wandeling op de Zattere.** De brede kaden van de Zattere, die vanaf Punta della Dogana tot de

haventerminal lopen, zijn ideaal voor een wandeling langs het water. U wandelt van het ene terras naar het andere, met op de achtergrond steeds het rustgevende kabbelen van het water... Onderweg geniet u bovendien van een uniek uitzicht op het eiland Giudecca. Vooral bij zonsondergang hangt hier een magische sfeer. 📍 blz. 74.

♥ **Bezoek een tentoonstelling in Punta della Dogana.** Verleden, heden en toekomst worden weerspiegeld in het water van de lagune dankzij de prachtige renovatie van het voormalige douanekantoor. Werp eerst een blik op de hedendaagse installaties en kunstwerken van de Stichting François Pinault en beklim vervolgens het torentje van het gebouw om er te

Het eilandje Mazzorbo is bedekt met wijngaarden.

genieten van een prachtig uitzicht op Giudecca. 📍 blz. 74.

♥ **Geniet van een aperitief in bar Skyline in Molino Stucky.** Vanaf het terras van bar Skyline, boven op het indrukwekkende neogotische pand van de voormalige graanmolen die tot luxehotel werd omgebouwd, geniet u van een schitterend uitzicht. Vooral bij zonsondergang levert dit een adembenemend spektakel op. 📍 blz. 119.

♥ **Bezoek het Museo del vetro op Murano.** Ontdek de geheimen van de duizenden jaren oude glaskunst op het eiland waar ze wordt geproduceerd. Na een grondige herstructurering opende deze prachtige plek opnieuw de deuren in 2015. 📍 blz. 104.

VENETIË IN 3 DAGEN

De eerste dag

► Ochtend

Vaar met de *vaporetto* langs het **Canal Grande**★★★ (blz. 32) tot het San Marcoplein. Bezoek er de **San Marcobasiliek**★★★ (blz. 44) en rust even uit in het beroemde **Caffè Florian** (blz. 118). Ga naar **Teatro La Fenice**★ (blz. 54) en het **Campo Santo Stefano** (blz. 56). Lunch in een *bacaro*.

► Na de lunch

Wandel naar Dorsoduro, waar zich het Palazzo Venier dei Leoni

bevindt. Bewonder er de **Collezione Peggy Guggenheim**★★ (blz. 70), reserveer er ongeveer een uurtje voor. Kuier vervolgens langs de **Zattere**★ (blz. 74) naar de **Chiesa San Sebastiano**★★ (blz. 76), die werd gedecoreerd door Veronese. Het mooie **Campo Santa Margherita** hier vlakbij (blz. 77) is de ideale plek voor een aperitief.

► Avond

Dineer in een van de straten rond het **Campo San Barnaba** (blz. 77) en wandel vervolgens onder een mooi verlichte sterrenhemel naar het **Campo San Polo** (blz. 64).

De tweede dag

► Ochtend

Wandel 's ochtends vroeg in de richting van de **Ponte di Rialto**★★ (blz. 35 en 58), bewonder de brug en laat u leiden door de geuren en kleuren van de duizenden jaren oude markt die er wordt gehouden. Als u alle kraampjes hebt gezien, is het tijd voor een kennismaking met het 18de-eeuwse Venetië in **Ca' Rezzonico**★★ (blz. 77) of het **Palazzo Mocenigo**★ (blz. 61). Als u van moderne kunst houdt, kies dan voor **Ca' Pesaro**★★ (blz. 33) en zijn museum (blz. 60). Lunch in een *trattoria*.

► Na de lunch

Kuier langs de kanalen van **Cannaregio** en proef de unieke sfeer van **Il Ghetto**★★ (blz. 93). Hebt u voldoende tijd, dan is een rondleiding in de synagogen een absolute aanrader (1 uur).

© M. Silviantage fotostock

De San Marcobasiliek vertoont Byzantijnse invloeden.

Steek het Canal Grande ter hoogte van San Marcuola over voor een aperitief op het prachtige **Campo San Giacomo dall'Orto** (blz. 64).

► Avond

Dineer in de bruisende, volkse *sestiere* **Santa Croce**★★ (blz. 58). Woon daarna een van de vele concerten met barokmuziek bij in de stad. Denk er wel aan al overdag een kaartje te kopen voor het concert 's avonds.

De derde dag

► Ochtend

Bezoek al vroeg de prachtige **Gallerie dell'Accademia**★★★ (blz. 68, geopend vanaf 8.15 u), waar de belangrijkste kunstcollectie van de stad is ondergebracht. Of bezoek de **Scuola Grande di San Rocco**★★★ (blz. 66), waar Tintoretto voor de decoratie zorgde, of de **Scuola Dalmata di San Giorgio**

EEN DAGJE LANGER BLIJVEN

Vaar naar het eiland San Giorgio Maggiore★★ (blz. 100) en beklim de campanile voor een weids uitzicht over de lagune. Steek het water opnieuw over voor de lunch en bezoek daarna Punta della Dogana (blz. 40) of Palazzo Grassi★ (blz. 57) voor een tentoonstelling hedendaagse kunst. Wandel aan het eind van de middag naar de Giardini Pubblici (blz. 87) op zoek naar wat groen en frisheid aan de oever van de lagune, of bezoek de Biënnale (juni-nov., blz. 87).

© P. Hauser/hemis.fr

Rust even uit op een terrasje in Cannaregio.

degli Schiavoni★★★ (blz. 80), die werd gedecoreerd door Carpaccio. Als u kiest voor de Scuola di San Rocco, breng dan zeker ook een bezoek aan de prachtige **Chiesa Santa Maria Gloriosa dei Frari**★★★ (blz. 65) er vlakbij.

► Na de lunch

Stap op de boot naar **Murano**★★ en bezoek het geweldige **Museo del vetro**★★ (blz. 104). Breng vervolgens een bezoek aan **Burano**★★ (blz. 106) en kuier er even rond tussen de kleurrijke huizen. Als u nog tijd over hebt, kunt u met lijn 9 in 10 minuten naar **Torcello**★★ (blz. 106), waar een van de oudste kerken van de lagune staat.

► Avond

Dineer aan de **Zattere**★ (blz. 74) terwijl u geniet van een mooi uitzicht op Giudecca en het kanaal.

DE REIS VOORBEREIDEN

Budget

Overnachten – De hotels in Venetië zijn duur, een tweepersoonskamer voor minder dan € 140 per nacht zult u amper vinden in het hoogseizoen. In het **laagseizoen** (november-januari, behalve tijdens de kerstperiode) dalen de prijzen wel vaak met dertig procent. U vindt de beste aanbiedingen **online**, als u ruim vooraf reserveert. Het is vaak interessant een **appartement te huren**, als u meerdere dagen in de stad blijft. U vindt onder andere een ruime keuze aan appartementen op de volgende websites: www.airbnb.com, www.interhome.com, www.belvilla.com, www.booking.com

Wie met een beperkt budget reist, kan ook terecht bij **religieuze instellingen**, waar u vaak goedkoop kunt overnachten.

Uit eten – In restaurants loopt de rekening al snel op tot meer dan € 50 per persoon, zeker als u kiest voor een meergangenmaaltijd en er wijn bij drinkt. U kunt gelukkig ook goed eten in veel *enoteche* (wijnbars) en *bacari* (Venetiaanse bistro's), die een ruime keuze aan *cicheti* aanbieden, de borrelhapjes die u overal in Venetië vindt, bij de lunch en tot 19.00 of 20.00 u 's avonds als avondmaal, waardoor u hebt gegeten voor een tiental euro's.

Openbaar vervoer – In Venetië en de lagune verplaatst u zich met de *vaporetto*. Een enkeltje is heel duur (€ 7,50).

🕒 'Bezichtigen/Kortingkaarten', blz. 15.

Formaliteiten

Identiteitspapieren – Alle onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie moeten in het bezit zijn van een geldig paspoort. Minderjarigen die alleen reizen, moeten een geldig paspoort kunnen voorleggen, of een identiteitskaart met een toestemming van de ouders (verkrijgbaar in het gemeentehuis of op het politiebureau).

Douane – Door het Akkoord van Schengen vinden er geen paspoortcontroles plaats aan de binnengrenzen van de Europese Unie. Wanneer u het land binnenkomt via een land dat geen deel uitmaakt van de Europese Unie, moet u langs de douane en de goederen aangeven die u mee hebt.

Geldzaken

In Italië is net als in België en Nederland de **euro** ingevoerd.

Met de trein

Er rijden geen directe treinen vanuit België of Nederland naar Venetië. U kunt wel overstappen in München of Parijs. Vanuit België rijdt de Thalys rechtstreeks vanuit Brussel (1 u en 25 min.), Gent, Brugge en Oostende naar Parijs. Meer informatie bij uw reisagent of de **NMBS** – ☎ 02 528 28 28 - www.thalys.be, www.belgianrail.be Vanuit Nederland rijdt de Thalys rechtstreeks vanuit Amsterdam (iets meer dan 4 uur), Rotterdam en Den Haag naar Parijs. Meer informatie bij

uw reisagent of **NS Internationaal** op de grotere stations – ☎ 0900 96 96 - www.thalys.nl, www.ns.nl

Vanuit Parijs (Gare de Lyon) verzorgt de privémaatschappij **Thello** de treinverbinding tussen Parijs en Venetië, rechtstreeks of met overstap in Brescia. Neem voor meer informatie een kijkje op: www.thello.com

🕒 'Aankomst in Venetië', blz. 3.

Met het vliegtuig

🕒 'Aankomst in Venetië', blz. 3.

GEWONE LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJEN

Alitalia – Enkele vluchten per week vanuit Brussel en Amsterdam naar Venetië, met overstap in Rome.

☎ +39 06 65 649 - www.alitalia.com

Brussels Airlines – Rechtstreekse vluchten vanuit Brussel naar Venetië.

☎ 0900 51 600 (vanuit België) - www.brusselsairlines.com

KLM – Rechtstreekse vluchten vanuit Amsterdam naar Venetië, of met overstap in Parijs. ☎ 020 474 77 47 - www.klm.com

GOEDKOPE VLUCHTEN

Deze reisagentschappen vergelijken de tarieven van luchtvaartmaatschappijen. Sommige bieden ook hotels aan:

Govolo – www.govolo.nl

Skyscanner – www.skyscanner.nl

Vliegwinkel.nl – www.vliegwinkel.nl

Connections – www.connections.be

Airstop – www.airstop.be

Vliegtickets.com – www.vliegtickets.com

Easy Jet en Transavia bieden regelmatige vluchten naar Venetië aan voor interessante prijzen:

Easy Jet – Rechtstreekse vluchten vanuit Amsterdam naar Venetië.

www.easyjet.com

Transavia – Rechtstreekse vluchten vanuit Rotterdam naar Venetië.

www.transavia.com

Seizoenen

KLIMAAT

In Venetië heerst een gematigd (maar zeer vochtig) klimaat, dat wordt verzacht dankzij de Adriatische Zee. De **winter** is doorgaans vrij droog en mistig, en soms ook erg koud (als de bora waait). De **zomer**, en vooral de maand augustus, is geen optimale periode om naar Venetië te gaan: er kan een tamelijk drukkende en vochtige warmte heersen, zeker als de warme sirocco uit het zuiden waait, die geregeld wordt onderbroken door soms heftige onweren. Soms ligt de lagune gehuld in een nevelige waas, wat een bijzondere en magische sfeer oplevert. De **lente** en de **herfst** zijn de twee aangenaamste seizoenen, dankzij de zachte temperaturen en het grote aantal zonuren, ook al kan het veel regenen. Dan is er nog het hoogwaterfenomeen *acqua alta*, dat zich gewoonlijk voordoet tussen september en april en waarbij de straten van de stad regelmatig blank komen te staan.

🕒 'Acqua alta', blz. 15.

DE BESTE PERIODE

In elke periode van het jaar kunt u de data van uw verblijf afstemmen op de evenementen die plaatsvinden in de dogestad. Zo is er behalve het carnaval (twee weken in februari) ook nog de beroemde Mostra, die talloze filmfans

HET CANAL GRANDE ★★★

Venetië lijkt als het ware te verrijzen uit het water, maar is in feite op vele eilandjes gebouwd. Het Canal Grande is de voornaamste verkeersader van de stad. Het kanaal vormt een perfect 'terras' om de statige palazzi en indrukwekkende kerken te bewonderen, die glinsterend worden weerspiegeld in het water van de lagune.

► **Bereikbaarheid:** De vermelde haltes zijn die van *vaporetto*-lijn 1. Van het station tot Punta della Dogana bent u 35 tot 40 minuten onderweg.

Detailkaart blz. 36-37. Uitneembare vouwkaart C-D4-6.

► **Aanrader:** De lichtinval op het Canal Grande is het fraaiest in de vroege ochtend en aan het begin van de avond. En dat is interessant nieuws voor fotografen! U vermijdt zo de grote massa en u kunt plaatsnemen bij de stuurboordreling van de *vaporetto* of, nog beter, op een van de schaarse zitplaatsen op de voorsteven van de boot.

Het Canal Grande heeft de vorm van een omgekeerde S met de buigpunten ter hoogte van Rialto en Ca' Foscari. Het kanaal is 3,8 km lang, tussen 30 en 70 m breed en gemiddeld 5,5 m diep. Hoewel een tocht over dit kanaal geen 'absolute must' is, vormt een tocht met een *vaporetto* wel een fascinerende start voor een verkenningstocht door La Serenissima. De palazzi aan het Canal Grande weerspiegelen met hun levendige kleuren en schitterende goudkleurige versieringen het vrolijke en optimistische karakter van de Venetianen. Nooit kenden zij een donkere periode, ook niet tijdens de middeleeuwen, waarin toch overal elders sobere vestingen moesten worden opgetrokken. Het **Piazzale Roma** is de busterminal en wordt omgeven door parkeerplaatsen.

Het plein is alleen maar interessant omdat u hier gemakkelijk op de *vaporetto* kunt stappen richting San Marco/Lido. Via een vierde brug van glas en staal, de **Ponte della Costituzione**, in 2008 ontworpen door de Spaanse architect Santiago Calatrava, kunnen voetgangers vanaf het plein naar het station lopen.

Stazione di Santa Lucia

Links, halte Ferrovia.

Dit station werd de 'dienstingang' genoemd door Gustav von Aschenbach, de ongelukkige held uit *Dood in Venetië* van Thomas Mann. Sinds de bouw in 1860 vormde het lang het vertrekpunt voor elke bezoeker van de stad. Het huidige gebouw dateert van 1954.

Palazzo Labia ★

Links, halte Ferrovia. blz. 96.
Dit stijlvolle pand van eind 17de eeuw staat een stukje van het Canal Grande af. De façade is bewerkt met bossage op de begane grond en heeft Ionische en Korinthische zuilen op de twee bovenverdiepingen. Er zitten balkons aan de grote vensters. De arenen onder het dak zijn het embleem van de familie Labia, de familie waarvoor het palazzo werd gebouwd.

Fondaco dei Turchi

Rechts, halte Riva de Biasio.
Dit gebouw in Venetiaans-Byzantijnse stijl werd in de 19de eeuw geres-
taureerd en herbergt nu het **Museo di storia naturale**★ blz. 64). Het oorspronkelijke 13de-eeuwse ontwerp was gebouwd voor de handel, wat nog te zien is aan de opslagplaats ter hoogte van het water. De gevel vormt een heus kantwerk van boogjes en is afgewerkt met sierlijke merloenen op de dakrand.
Het pand dankt zijn naam aan de Turkse handelaars die er actief waren van 1621 tot 1828.

Palazzo Vendramin Calergi – Casinò ★

Links, halte San Marcuola.
Dit palazzo in renaissancestijl werd in opdracht van de adellijke familie Loredan gebouwd door architect **Mauro Codussi**, die eraan werkte van 1502 tot 1504. De tweelingvensters zijn in composietstijl. Het geheel vormt een magnifiek voorbeeld van de herinterpretatie van de Byzantijnse en gotische bouwstijl. In

1946 werd het pand overgedragen aan de stad, die er het **Casinò** in onderbracht. **Richard Wagner** woonde er vanaf 1882 tot hij korte tijd later, op 13 februari 1883, stierf. In zijn vertrekken is nu het **Museo Wagner** gevestigd. *Rondleiding mogelijk op afspraak, di. en za. om 10.30 u, do. om 14.30 u - ☎ 041 27 60 407 - arwv@libero.it*

Ca' Pesaro ★★

Rechts, halte San Stae. blz. 60.
De bouw van dit palazzo werd gestart door **Baldassare Longhena** (1598-1682) en na zijn dood voltooid door **Antonio Gaspari** (1670-1730). De begane grond met diamantkopversiering is onderaan afgewerkt met leeuwenkoppen. Op de tweede en de derde verdieping zitten grote rondboogvensters met een balkon, gescheiden door zuilen.
Tegenwoordig zijn hier de **Galleria internazionale d'arte moderna** en het **Museo d'arte orientale** gevestigd blz. 60).

Ca' Corner della Regina - Fondazione Prada

Rechts, halte San Stae. blz. 60.
In het oorspronkelijke gotische paleis werd de koningin van Cyprus, **Caterina Cornaro** (1454-1510), geboren. Het huidige gebouw (1723-1728) werd gebouwd door Domenico Rossi en steunt op een onderbouw met bossages. Tegenwoordig is de **Fondazione Prada** (www.fondazioneprada.org) erin ondergebracht.

Ca' d'Oro ★★★

Links, halte Ca' d'Oro. 🚶 blz. 90.
Hoewel de oorspronkelijke verguldsels van bij de bouw in de 15de eeuw zijn verdwenen, kreeg de gevel van dit schitterende palazzo de pracht van weleer terug dankzij een lange restauratie, die klaar was in 1995. De

arcaden vlak boven het waterniveau herinneren aan de dubbele woon- en opslagfunctie die het palazzo oorspronkelijk had. De twee loggia's op de bovenste verdiepingen worden 'afgesloten' door gekoppelde ramen met gekruiste bogen en vierpasmotieven. Vreemd genoeg zit de opening niet in het midden.

In het palazzo kunt u tegenwoordig de kunstcollectie van zijn laatste eigenaar bewonderen, baron **Giorgio Franchetti** (🚶 blz. 90).

Pescheria

Rechts, halte Rialto Mercato. 🚶 blz. 60.
Nog elke ochtend worden de arcaden van dit neogotische bouwwerk, dat dateert uit het begin van de 20ste eeuw, ingenomen door de stalletjes van de handelaars op de **vismarkt** (di.-za. 8.00-12.00 u).

Fabbriche Nuove

Rechts, halte Rialto Mercato. 🚶 blz. 60.
De lange en monotone '**Nieuwe Fabrieken**', een ontwerp van **Jacopo Sansovino** (1486-1570), liggen in de bocht van het Canal Grande. Onder de arcaden met bossage werd de koopwaar opgeslagen, en in het bovenste gedeelte was de handelsrechtbank gevestigd. Op weekdagen brengen groentekwekers hier hun producten aan de man.

HET DAGELIJKSE LEVEN AAN HET CANAL GRANDE

Het Canal Grande betovert natuurlijk met de schitterende palazzi, maar ook door het dagelijkse leven aan het kanaal. Nergens anders ondervindt u zo goed dat Venetië is ontstaan in het water en leeft op het water. Het kanaal kronkelt door het stadscentrum en vaporetti, traghetti, boottaxi's en privébootjes varen er in alle richtingen. Vooral rond de Rialtobrug is er veel bedrijvigheid.

Uiteraard komt u er veel toeristen tegen, maar net zo goed bouwvakkers op boten vol steenpuin, handwerkers op weg naar hun werkplaats, vuilnisophalers met hun 'vuilnisgondels', verhuizende Venetianen, politieagenten die het verkeer op het water regelen, brandweermannen met hun snelle bootjes en soms zelfs een rouwstoet!

Ook als het donker wordt en de rust op het kanaal weerkeert, hangt er een magische sfeer op en rond het water. Door de gotische ramen van de verlichte palazzi kunt u de fresco's en verguldsels in de prachtige interieurs bewonderen. Ze roepen meteen beelden op van de feestelijkheden en drama's die zich er ooit afspeelden.

Ca' da Mosto

Links, halte Ca' d'Oro of Rialto.

In dit 13de-eeuwse pand in Venetiaans-Byzantijnse stijl werd Alvise Ca' da Mosto (1432-1488) geboren, die beroemd werd door zijn reizen langs de westkust van Afrika tot aan de Kaapverdische Eilanden. Uit de arcaden van het palazzo blijkt de dubbele woon- en opslagfunctie.

Fabbriche Vecchie

Rechts, voorbij halte Rialto Mercato.

 blz. 58.

De 'Oude Fabrieken' werden verwoest door een brand, maar in de 16de eeuw herbouwd door Scarpagnino. Op het plein tussen het gebouw en het kanaal staat 's ochtends een groente- en fruitmarkt; 's avonds worden er af en toe evenementen in de openlucht georganiseerd. Onder de reeks arcaden zijn tegenwoordig enkele wijnbars gevestigd (blz. 58).

Fondaco dei Tedeschi

Links, halte Rialto.

Dit 13de-eeuwse gebouw was ooit de zetel van de Duitse handelaren (de *Tedeschi*), die er hun waren verkochten onder de booggewelven op de begane grond. Het gebouw werd in 1505 vernield door een brand en heropgebouwd door **Giorgio Spavento** en **Scarpagnino**. Lange tijd was de administratie van het postbedrijf er gevestigd, tot het gebouw in 2016 werd omgevormd tot luxueus winkelcentrum door architect **Rem Koolhaas**.

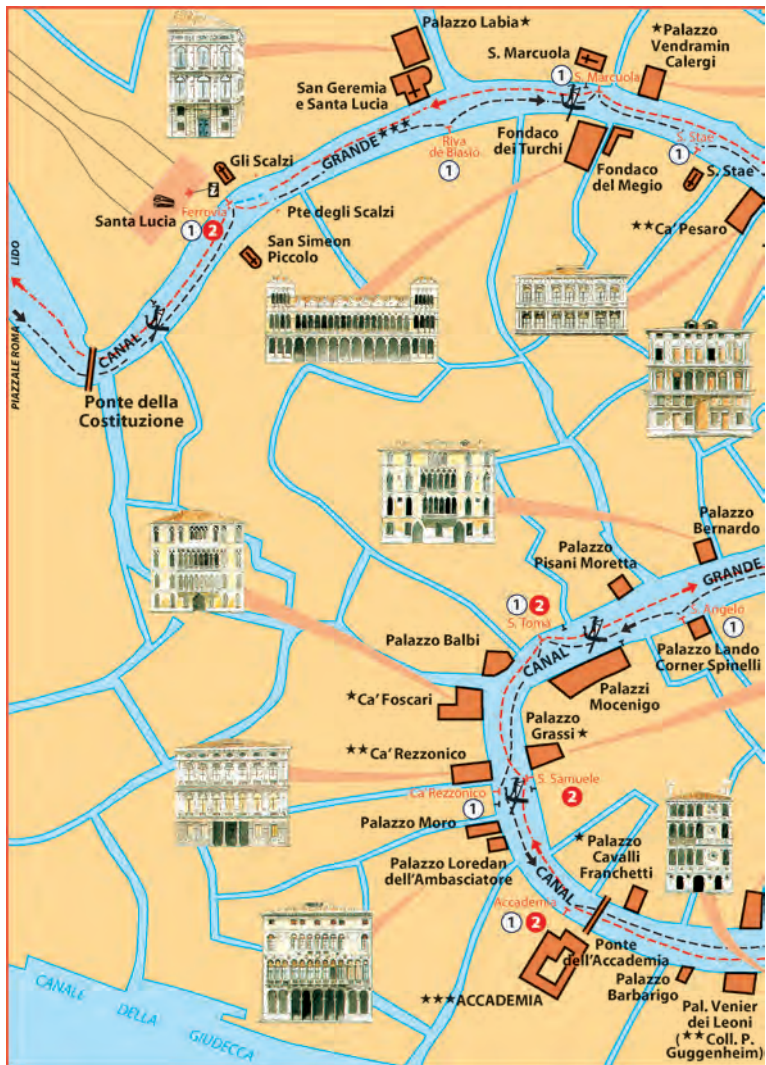
© Ambal Trejo/Shutterstock.com

Het Palazzo Ca d'Oro is nu een museum.

Ponte di Rialto ★★

Halte Rialto. blz. 58.

Deze brug werd oorspronkelijk (1170) de 'Ponte della Moneta' of Muntbrug genoemd, omdat ze zo dicht bij het Muntgebouw lag. De huidige brug is de zesde versie van deze belangrijkste verbinding tussen de twee oevers van het Canal Grande. Het is wel pas de eerste van steen die er werd gebouwd. Het ontwerp van de huidige brug is van **Antonio Da Ponte** en werd ingehuldigd in 1591. Onder de twaalf symmetrisch geplaatste, dubbele arcaden zitten winkeltjes verscholen, die aanvankelijk alleen bestemd waren voor bank- en geldzaken.

UIT ETEN

 Onderstaande adressen vindt u terug op de **uitneembare vouwkaart** aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. Sommige adressen staan ook aangegeven op de detailkaarten.

San Marco

Detailkaart van de wijk blz. 54-55

 Laat u niet verleiden tot de toeristische adressen, waar de menukaart in acht talen uithangt. Wilt u voor weinig geld eten, bezoek dan de *bacari* met *cicheti*, waar u 's middags en vroeg in de avond (tussen 18.00 en 19.00 u) voor minder dan € 20 eet.

MINDER DAN € 25

62 Fuori Menu – D6 - *Calle dello Spezier 2769* - halte: *San Samuele* - ☎ 041 24 01 176 - dag. 8.30-20.30 u. Moderne, bedrijvige banketbakkerij vlak bij het Piazza Santo Stefano, waar u terecht kunt voor een hartige of zoete hap tussendoor.

32 Cavatappi – E5 - *Campo della Guerra 525* - halte: *Rialto* - ☎ 041 29 60 252 - *gesl. ma.* Deze kleine wijnbar, ver van de vele toeristenvallen aan het San Marcoplein, biedt dagschotels en *cicheti*, en de naam ('kurkentrekker') verraadt het al, daarbij staat wijn centraal.

33 Osteria da Carla – D6 - *Corte Contarina 1535* - *Frezzzeria* - halte: *Vallavesso* - ☎ 041 52 37 855 -

www.osteriadacarla.it - *gesl. zo.* Piepkleine, gezellige osteria vlak bij het San Marcoplein, waar u *cicheti* of *tramezzini* kunt eten en daarbij een heerlijke *ombra* wijn kunt drinken. In het restaurant serveert men goede gerechten, maar ze zijn nogal aan de dure kant.

TUSSEN € 25 EN € 50

3 Acqua Pazza – D5 - *Campo Sant'Angelo 3808/10* - halte: *Sant'Angelo* - ☎ 041 277 06 88 - *www.veniceacqua pazza.com* - *gesl. ma.* Een groot terras en het allerlekkerste uit de Amalfitaanse keuken: vissoep, kreeft en verse tonijn. De *pizze* zijn echt verrukkelijk, vooral die met rucola, kerstomaatjes en schilfers *grana padano*.

34 Al Bacareto – D5 - *San Samuele 3447* - halte: *San Samuele* - ☎ 041 52 89 336 - *www.osteria albacareto.it* - *gesl. zo.* In dit restaurant serveert men Venetiaanse specialiteiten, bijvoorbeeld *sarde in saòr*, *fegato* en *bacalà mantecà*. Maar u kunt er ook rechtstaand aan de toog *cicheti* eten en er een glas huiswijn bij drinken.

MEER DAN € 50

36 Bistrot de Venise – D5 - *Calle dei Fabbri 4685* - halte: *Rialto* - ☎ 041 52 36 651 - *www.bistrotdevenise.com* Chique eetzaal met een zinken tapkast. De eigenaar is dol op oude Venetiaanse gerechten en serveert ze in een modern jasje. Proef bijvoorbeeld *bisato de vale*, paling uit de oven met sinaasappelen en wijn, kaneel en laurier. Ook een uitstekend aanbod aan wijnen.

San Polo en Santa Croce

Detailkaart van de wijk blz. 61-63

Rond de Rialtomarkt liggen tal van kleine wijnbars en bistro's, waar u, net als de Venetianen, kunt proeven van de *cicheti* vergezeld van een *ombra* wijn.

Onze selectie bacari blz. 120.

MINDER DAN € 25

1 Rosticceria San Bartolomeo (Rosticceria Gislone) – E5 - *Calle della Bissa 5424 - Sestiere San Marco - halte: Rialto* - ☎ 041 52 23 569 - *gesl. zo. en ma.middag*. Een heerlijk Venetiaans adresje voor een snelle hap, lekker en tegelijk goedkoop. Het is er altijd druk. Wanneer alle tafeltjes bezet zijn, kunt u plaatsnemen op een krukje.

2 Ai Rusteghi – E4 - *Corte del Tintor 5513 - Sestiere San Marco - halte: Rialto* - ☎ 338 76 06 034 - *www.airusteghi.com - gesl. zo.* Deze wijnbar staat bekend om zijn lekkere wijnen die u per glas kunt bestellen, maar u vindt er ook een uitgebreid aanbod aan eenvoudige of wat verfijndere *paninetti* (broodjes), onder andere met pancetta en artisjokken uit Livorno, seizoensgroenten of *culatello* en truffelcrème, de specialiteit van het huis.

5 Al Nono Risorto – D4 - *Sotoportego de Siora Bettina 2337 - halte: San Stae* - ☎ 041 524 11 69 - *gesl. wo. en do.middag*. Overheerlijke pizza met *radicchio* en gorgonzola, of met gerookte ham, tomaten en mozzarella, en dat voor weinig geld. Dit restaurant lokt dan ook vooral Venetiaanse jongeren en toeristen. Bij mooi weer nemen ze plaats in de tuin met de blauweregen.

37 Al Mercà – D4 - *Campo Bella Vienna 213 - halte: Rialto*

Mercato - ☎ 346 83 40 660 - *gesl. zo.* Een ideale plek om zich op-en-top Venetiaan te voelen. Bestel een glas wijn in de piepkleine bar aan het *campo*, kies uit de verschillende *panini* en geniet van het gezelschap van de Venetianen die hier even een pauze nemen alvorens terug te keren naar hun kantoor. Een prachtige ervaring!

38 Bancogiro – D4 - *Campo San Giacometto 122 - halte: Rialto Mercato* - ☎ 041 523 20 61 - *www.osteriabancogiro.it - gesl. ma.* Een van de beste wijnbars in La Serenissima en een van de creatiefste adresjes, in de keuken. Naast de onvermijdelijke Spritz serveert deze zaak ongeveer 300 cru's. Heerlijk als begeleiding bij rauwe sint-jakobsschelpen met raketsla en veenbessen of bij verse boleten met Parmezaanse kaas.

40 Ai Nomboli – C5 - *Rio Terrà dei Nomboli 2717/B - halte: San Silvestro* - ☎ 041 52 30 995 - *gesl. za.middag en zo.* Deze bar heeft een opmerkelijk aanbod heerlijke *tramezzini* die u zowel kunt meenemen of ter plaatse kunt verorberen, binnen of op het kleine terras bij de straat (vaak overvol!).

41 Al Sacro & Profano – D4 - *Ramo Terzo del Parangon 502 - halte: Rialto Mercato* - ☎ 041 52 37 924 - *gesl. wo.* Een piepkleine bistro met een losse sfeer, die erg in trek is bij de lokale bevolking (de baas was ooit muzikant bij een bekende Venetiaanse reggae-band). Beperkte maar lekkere kaart.

63 Lino Fritto – D4 - *Campo de le Beccarie 319 - halte: Rialto Mercato* - ☎ 041 82 20 298 - *www.linofritto.it*. Afshaalrestaurant voor vis- en groentespecialiteiten, bereid met ingrediënten van goede kwaliteit. De gerechten

EEN STAD OP HET WATER

Schrijver Sergio Bettini, hoogleraar esthetica en kunstgeschiedenis, schreef in een boek over zijn geboortestad dat 'Venetië een stad is die volledig door de mens is gebouwd, inclusief de grond'. En inderdaad, La Serenissima is niet op, maar in het water gebouwd...

Bouwen op palen

Onstabiele grond – Sommige van de vele zandbanken in de lagune komen aan de oppervlakte, waardoor eilanden ontstaan. Andere blijven min of meer net onder het watervlak en vormen een basis om op te bouwen. In beide gevallen zijn de funderingen afhankelijk van de zanderige, slijkerige ondergrond die de bodem vormt van de lagune.

De funderingen – De techniek bestaat uit het in de grond slaan van lorken- of eikenhouten palen (*de pali*) tot in de diepere en harde kleilaag. De palen zijn 2 tot 4 m lang en worden in concentrische cirkels of spiraalvormig geplaatst, te vertrekken vanuit de omtrek van het te bouwen pand naar het midden toe. Met een tussenruimte van 60 tot 80 cm vormen zij de basis waarop de dwarsbalken worden vastgemaakt. Daarop komen dan blokken **Istrische steen** (bestand tegen zeezout), die fungeren als grondslag voor de fundering van baksteen en mortel, waarop het pand uiteindelijk wordt gebouwd. Soms zijn onwaarschijnlijk veel palen nodig: voor de Chiesa Santa Maria della Salute waren het er 1.106.657.

De bouwmaterialen – Deze zijn in de

lagune zelf zo goed als onbestaande en moeten soms van ver komen. Op het vasteland was vroeger **hout** in overvloed, maar dat werd later schaarser en daarom aangevoerd vanuit de bossen van de Cadore (Alpen) en de Balkan. Het hout wordt vooral gebruikt voor de palen van de funderingen, de dakbalken en de plafonds van de huizen. Het **marmor** voor de gevelbekleding komt uit de Colli Euganei (ten zuiden van Padua) en Griekenland. Het **Istrische kalksteen** is hard en wit als marmor en wordt gebruikt voor de afwerking: gevelbekleding, campaniles, kerkportalen... Alleen de **bakstenen** kunnen ter plaatse worden gemaakt met lokale klei: ze werden zeer veel gebruikt in de gotische periode en gaven de stad haar eenheid van kleur.

Stadsplanning

De bruggen – In een stad met zo veel kanalen zijn bruggen uiteraard absoluut noodzakelijk; zij maken deel uit van het stadsbeeld van Venetië. In totaal telt de stad **446 bruggen**, de meeste van steen, een paar van ijzer en de rest van hout. Zij zijn samen goed voor bijna 10.000 treden en vormen de enige hoogteverschillen in een stad die op het water is gebouwd en dus per definitie vlak is. Het is dan ook voortdurend klimmen geblazen, wat na een lange wandeldag best vermoeiend is. Vroeger hadden de meeste bruggen geen leuning. Dat is nu alleen nog het geval bij de **Ponte Chiodo**, tussen

Zelfs de marktkraampjes in de wijk Dorsoduro dobberen op het water. © Ch. Guy/hemis.fr

Vertaling	Anja De Lombaert
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	iStock/Grafissimo
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Venise Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Catherine Girard, Maura Marca (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Nadia Bosquès, Lucie Dejouhanet, Maura Marca, Pierre Plantier, Jean-Claude Renard, Thérèse Rocher, Erica Zane
Cartografie	Géraldine Deplante, Daniel Duguay, Thierry Lemasson, Cristian-Mihnea Popa
	Stadskaarten: © MICHELIN en © 2006-2015 TomTom. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.
Met dank aan	Didier Broussard, Bucintoro Viaggi, Casa Museo Andrich, Città di Venezia, Fondazione Cini, Fondazione Prada, Maria Gaspar, Pascal Grougon

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2018

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Papiermolen 14-24 3994 DK Houten degroenereisgids@lannoo.nl
---------------------	---	---

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
D/2018/45/506 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-4887-1